

Nr. XXXVII / 819 / 22.10.2021

INFORMARE

privind participarea la
**Reuniunea interparlamentară cu tema "Viziunea parlamentelor naționale asupra
Planului european de combatere a cancerului"**

(în format online, 27 septembrie 2021)

La data de 27 septembrie a.c., Comisia specială pentru lupta împotriva cancerului din Parlamentul European a organizat reuniunea interparlamentară cu tema "Viziunea parlamentelor naționale asupra Planului european de combatere a cancerului". Senatul României a fost reprezentat de senatorul prof. univ. dr. **Adrian STREINU-CERCEL**, președintele Comisiei pentru sănătate și senatorul **Cristian GHICA**, vicepreședintele Comisiei pentru afaceri europene.

Evenimentul, care a reunit 36 de parlamentari din 21 state membre, a avut ca scop consolidarea cooperării interparlamentare în combaterea cancerului.

Dezbaterile au abordat aspecte privind viziunea parlamentelor naționale asupra celor patru domenii principale de acțiune ale **Planului european de combatere a cancerului**, prezentat în luna februarie a.c.: **prevenirea prin acțiuni care abordează principalii factori de risc, depistarea timpurie a cancerului prin îmbunătățirea calității diagnosticelor și a accesului la acestea, diagnosticarea și tratamentul prin acțiuni menite să asigure o îngrijire mai bine integrată și cuprinzătoare în domeniul cancerului și abordarea accesului inegal la îngrijiri și la medicamente de calitate, îmbunătățirea calității vieții pentru pacienții bolnavi de cancer și pentru persoanele care au supraviețuit acestei boli, inclusiv reabilitarea, posibila reapariție a tumorilor, bolile metastatice și măsurile de sprijinire a integrării sociale și a reintegrării la locul de muncă.**

Președintele Comisiei speciale pentru combaterea cancerului (BECA), domnul **Bartosz ARŁUKOWICZ**, a subliniat faptul că, cancerul este o provocare globală, iar pandemia de Covid 19 a dovedit că este necesară cooperarea între statele membre, Comisia Europeană, Parlamentul European, parlamentele naționale și guvernele naționale. De asemenea, președintele Comisiei speciale pentru combaterea cancerului a completat că 40% din cetățenii Uniunii Europene sunt afectați la un moment dat de cancer. Mai mult, 1,3 milioane de persoane au murit de cancer anul trecut, iar în următorii 25 de ani, mai bine de 100.000.000 de persoane vor fi diagnosticate cu cancer.

Doamna Véronique TRILLET LENOIR, raportoare BECA a proiectului de raport referitor la consolidarea Europei în lupta împotriva cancerului – către o strategie cuprinzătoare și coordonată, a subliniat că raportul a identificat 4 domenii importante: **prevenția, screeningul și depistarea, accesul egal la îngrijiri medicale de calitate pentru pacienți și pentru îngrijitorii lor și îmbunătățirea calității vieții pentru pacienții bolnavi de cancer și pentru persoanele care au supraviețuit acestei boli.** În ceea ce privește prevenția, domnia sa a menționat că trebuie să ne concentrăm asupra factorilor individuali, sociali și comerciali, care vor permite reducerea cotei de 40% de cancere evitabile. În acest sens, sprijină propunerea Comisiei de a actualiza recomandarea Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind mediile fără fum de tutun. În ceea ce privește depistarea, se propune o armonizare a obiectivelor și a metodelor, acordarea de **sprijin pentru inovare, o platformă de sprijin și colaborare între diferitele entități naționale**, cât și organizarea unor zile de sensibilizare a 90 % din populația vulnerabilă pentru depistarea cancerului de sân. În plus, domnia sa a adăugat că în raport s-a cerut **introducerea unor criterii de calitate privind instituturile de îngrijiri medicale, identificarea pe baza unor criterii predefinite a unui centru de referință oncologică în fiecare stat membru, consolidarea și armonizarea programelor naționale de luptă împotriva cancerului și coordonarea acestora de către o entitate desemnată în acest scop, precum și accesul echitabil la medicamente împotriva cancerului, negocieri colective și combaterea penuriei de medicamente.** De asemenea, sunt necesare evaluări comune în ceea ce privește diferitele dispozitive medicale, având în vedere că vor face obiectul unor licitații comune pentru a crea un coș de rezervă de medicamente în interes terapeutic major. În raportul său, BECA încurajează cercetarea fundamentală și clinică cu obiectivul ambițios de a **crește finanțarea cu 20% pentru cercetare.** Se încurajează inovarea terapeutică, utilizarea inteligenței artificiale, utilizarea genetiicii, imunologiei și a bioinformaticii. De asemenea, BECA solicită ca cercetarea să fie independentă, transparentă, multidisciplinară și finanțată în mod adecvat. Totodată, domnia sa a evidențiat **acțiunile necesare în combaterea cancerului: cercetarea holistică; cunoștințe partajate, în special în ceea ce privește cancerurile rare, complexe sau greu tratabile care au nevoie de o intervenție și abordare la nivel european.** În acest sens, este necesară **consolidarea centrelor de referință la nivel european, prin crearea unui centru de referință în fiecare stat, care să pună la dispoziția celorlalte centre rezultatele incluse în registrele oncologice.** Mai mult, o altă linie de acțiune necesară este **înființarea unui institut oncologic european virtual, responsabil cu coordonarea rețelei tuturor programelor naționale de control al cancerului; elaborarea unei foi de parcurs europene pentru a declanșa campanii de prevenire la scară largă și programe educaționale de promovare a sănătății; coordonarea stabilirii de criterii comune care să stea la baza acreditării naționale a programelor de screening, a registrelor oncologice și a centrelor de îngrijire oncologică; găzduirea Centrului de cunoștințe privind cancerul; elaborarea de rapoarte anuale și stabilirea unor cadre pentru îmbunătățirea corectării de date din programele de screening, registrele oncologice și RER la nivel european; coordonarea schimbului de bune practici și de rezultate între RER și centrele oncologice integrate; generarea unui model cuprinzător bazat pe planul european de luptă împotriva cancerului și Orizont Europa, cu scopul de a identifica prioritățile de cercetare și de a face eventual posibilă dezvoltarea unui grup de cercetare oncologică coordonat și eficient în Europa; facilitarea schimbului de date anonimizate, colectate într-un *cloud* oncologic european, pentru clinicieni și**

cercetători; sprijinirea unor programe de formare comune pentru cadrele medicale, pacienți și îngrijitori; furnizarea de informații actualizate, certificate și transparente cetățenilor și profesioniștilor privind cauzele cancerului, tratamentele și legislația UE; monitorizarea nivelului de punere în aplicare a recomandărilor relevante în programele naționale de control al cancerului ale statelor membre; propunerea unor indicatori măsurabili și care pot fi reprodusi pentru principalele rezultate prezentate în planul european de luptă împotriva cancerului. Nu în ultimul rând, domnia sa a salutat finanțarea planului european de luptă împotriva cancerului cu 4 miliarde de euro, suma provenind din programele EU4Health, Orizont Europa și Europa digitală, fondurile politicii de coeziune și Mecanismul de redresare și reziliență.

Comisarul european pentru sănătate și siguranță alimentară, **Stella KYRIAKIDES**, a evidențiat faptul că **Foaia de parcurs pentru implementarea planului european pentru combaterea cancerului**, care va detalia etapele cheie și calendarul de punere în aplicare, va fi curând publicată. De asemenea, domnia sa a subliniat că, pentru a garanta punerea în aplicare uniformă și consecventă a planului european, Comisia colaborează cu toate părțile interesate: ministerele sănătății și cercetării, precum și cu grupul de contact al părților interesate înființat în cadrul platformei UE pentru politica de sănătate. Mai mult, prin intermediul programului EU4Health și a altor programe de finanțare, UE alocă 4 miliarde de euro pentru acțiuni de combatere a cancerului. În acest sens, sunt avute în vedere proiecte care să creeze rețeaua tinerilor supraviețuitori de cancer în Europa, de analizare a calității și siguranței tehnologiei radiațiilor în diagnosticul și tratamentul cancerului, dar și un program inter-specializat de formare în domeniul cancerului. De asemenea, domnia sa a menționat solicitările în vederea unor acțiuni comune pentru sprijinirea statelor membre în ceea ce privește vaccinarea anti-HPV, în vederea înființării unei rețele a centrelor oncologice comprehensive și în vederea stimulării inițiativelor în domeniul e-sănătății. În continuare, comisarul pentru sănătate a arătat că planul european va funcționa în tandem cu Orizont Europa în domeniul cancerului, existând o alocare de 2 miliarde de euro pentru finanțare. Totodată, domnia sa a evidențiat câteva linii de acțiune în ceea ce privește colaborarea îndeaproape a Comisiei cu guvernele naționale și regionale, precum și cu autoritățile de sănătate publică: promovarea și facilitarea unui stil de viață sănătos și promovarea inițiativelor în curs de desfășurare, inclusiv actualizarea Codului european împotriva cancerului și a inițiativei HealthyLifestyle4All; punerea în aplicare a programelor existente pentru screeningul cancerului de sân, de col uterin și colo rectal, precum și actualizarea Recomandărilor Consiliului privind screeningul; îmbunătățirea accesului egal la prevenirea cancerului și la îngrijiri medicale, în special prin implementarea Strategiei farmaceutice.

Președinta subcomisiei pentru monitorizarea cancerului din Adunarea Națională, doamna **Iva DIMIC**, a subliniat că, în Slovenia, cancerul reprezintă o povară importantă pentru sistemul de sănătate publică, fiind pe primul loc în rândul cauzelor de deces la bărbați și pe locul doi la femei. În acest sens, Slovenia a adoptat un plan național de control în 2010, care a stabilit obiective pentru 2015-2021. În plus, a adăugat că Slovenia a sărbătorit 70 de ani de la înființarea registrului național pentru cancer. Slovenia a adoptat o serie de măsuri pentru gestionarea cancerului: acces echitabil la toate nivelurile de prevenție, diagnosticare, terapie, îngrijiri paliative, cercetare, formare, educație și programe

terapeutice. Această inițiativă este gestionată de Institutul Oncologic din Lubliana. Anual, în Slovenia aproximativ 15.000 de persoane se îmbolnăvesc de cancer, dintre care aproximativ 8.000 de bărbați și 7.000 de femei. Anual, aproximativ 6.000 de persoane pierd lupta cu această boală, dintre care aproximativ 3.500 de bărbați și 2.800 de femei. La nivel național, **Slovenia are 3 programe de prevenție** cu rezultate foarte bune: programul Zora de prevenție timpurie adresat femeilor, programul care monitorizează cancerul la sân și programul care monitorizează cancerul colorectal. De asemenea, statul sloven sprijină și programe de detectare a altor forme de cancer. Obiectivele propuse de Slovenia pentru 2020- 2026 în domeniul combaterii cancerului sunt: reducerea incidenței cancerului, creșterea ratei de supraviețuire, îmbunătățirea calității vieții pacienților oncologici, cât și îngrijirile paliative. Aceste obiective mai includ prevenția ca obiectiv principal, precum și gestionarea factorilor de risc: a alcoolului, a alimentației nesănătoase, a lipsei activității fizice, a obezității, a expunerii excesive la soare, cât și expunerea la agenți carcinogeni.

Consolidarea cooperării UE pentru a combate inegalitățile naționale, regionale și sociale în prevenirea și îngrijirea cancerului

Raportoarea Comitetului Regiunilor pentru planul european de combatere a cancerului, doamna **Birgitta SACRÉDEUS**, a subliniat că implementarea Planului European de luptă împotriva cancerului trebuie realizată atât la nivel regional, cât și la nivel local. În 19 din 27 de state membre, responsabilitatea în acest domeniu rezidă la nivel regional. De asemenea, domnia sa evidențiază importanța **partajării informațiilor medicale și științifice** prin intermediul mediului digital, precum și necesitatea unei structuri de guvernare la niveluri multiple pentru a combate cancerul.

Raportoarea Comitetului Economic și Social European pentru planul european de combatere a cancerului, doamna **Małgorzata BOGUSZ**, a subliniat că numărul cazurilor de cancer crește anual. În acest sens, domnia sa a subliniat necesitatea unui **scenariu comun de aplicare a planului, însoțit de indicatori de performanță și cu o foaie de parcurs clară**. În opinia dânzei, planul actual este prea general. De asemenea, domnia sa a evidențiat inegalitățile existente privind accesul la îngrijiri medicale între statele membre, având în vedere că pentru anumite tipuri de cancer, rata de supraviețuire diferă de la un stat la altul. De aceea, posibilitățile pacienților de a beneficia de un tratament de calitate trebuie crescute prin intermediul cercetării și a metodelor inovatoare. În ceea ce privește cooperarea și colaborarea internațională, schimbul de cunoștințe, de experiență și promovarea bunelor practici, trebuie să aibă loc atât în Uniunea Europeană, cât și cu SUA sau Canada. În opinia dânzei, este necesar **un Plan Marshall în domeniul oncologic**, astfel încât Uniunea să aloce mai multe resurse pentru a trata eficient pacienții, să pună în aplicare campanii de vaccinare în vederea reducerii numărului de cancer cu cauză infecțioasă, precum și să asigure accesul la terapii inovatoare. Având în vedere că prevenția, diagnosticare și tratarea necesită o finanțare relevantă, domnia sa a propus accesarea programului FSE+ pentru acțiuni comune de combatere a cancerului și de diseminare a bunelor practici în domeniul prevenției.

În cadrul sesiunii de dezbatere între membrii parlamentelor naționale și ai Parlamentului European, discuțiile au oferit oportunitatea pentru un schimb de experiență și bune

practici privind modalitatea în care acțiunile naționale și ale UE pot contribui la o rată mai bună de prevenție, la îmbunătățirea schemelor de tratament existente și la utilizarea medicamentelor de ultimă generație, precum și la accesul egal la îngrijiri medicale. Mai mulți intervenienți au subliniat necesitatea de a combate inegalitățile existente în ceea ce privește prevenția și în accesul la îngrijiri medicale, atât în statele membre, cât și la nivelul Uniunii. Abordarea acestor inegalități ar putea avea un impact pozitiv asupra incidenței, supraviețuirii și a mortalității, pe întreg teritoriul european. Anumiți parlamentari au subliniat necesitatea unei abordări mai holistice în tratamentele oncologice, iar prevenția ar trebui să prevaleze, prin promovarea unui stil de viață sănătos – sport, alimentație de bună calitate, controale medicale regulate. De asemenea, parlamentarii au abordat modul în care pandemia de coronavirus a afectat pacienții, evidențiind nevoia de coordonare și parteneriate eficiente, sprijin pentru grupurile vulnerabile și planuri de contingență pentru îngrijirea continuă a pacienților.

Domnul Patriciu ACHIMAȘ-CADARIU, președintele Grupului de lucru pentru combaterea cancerului din Parlamentul României, a evidențiat că România finanțează și este pregătită să implementeze primul plan național de control și combatere a cancerului. În acest context planul european de combaterea cancerului este unul integrativ și reprezintă un suport excelent de know-how, dar și de finanțare. Dincolo de creșterea speranței de viață a populației din România, cancerul mamar, cancerul de col uterin, cel pulmonar, cel colorectal și cel de prostată reprezintă o problemă serioasă de sănătate publică. De asemenea, eforturile României se concentrează pe pilonii pe care sunt construite planurile de cancer: *prevenție primară*, de aceea este foarte important creșterea rata de vaccinare anti-HPV, dar și *screening* pentru col uterin, cancer mamar, colorectal. În mod particular, România utilizează proiecte europene pe baza cărora s-a realizat un studiu de fezabilitate și s-a înființat primul centru pentru populația defavorizată. Întărirea capacităților de tratament trebuie să meargă în paralel cu partea de prevenție, fără să se neglijeze partea de formare de personal, de cercetare precum și definirea foarte clară a centrelor de cancer.

În final, domnul John F. RYAN, Director, Direcția generală sănătate din Comisia Europeană, a menționat faptul că se oferă sprijin statelor membre din partea Comisiei pentru organizarea de evenimente de sensibilizare a publicului la nivel local și regional.

Senator prof. univ. dr. Adrian STREINU-CERCEL,

Președintele Comisiei pentru sănătate

Senator Cristian GHICA,

Vicepreședintele Comisiei pentru afaceri europene

Întocmit, consilier Ingrid ZAAROUR, Serviciul pentru afaceri europene